APPENDIX : 2

સામાજીક - આર્થિક કક્ષા માપ

પ્રાયોજક : પ્રોફેસર એ.એસ.પટેલ
એમ. એસ. યુનિવર્સીટી ઓફ બરોડા,
વડોદરા.

સૂચના :

૧. સામાજીક વિજ્ઞાનોના સંશોધનમાં વ્યકિતની સામાજિક -આર્થીક કક્ષા જાણવો જરુરી છે. વ્યકિતને તેના સામાજિક વાતાવરણમા સમજવો જોઈએ. તેની આર્થિક કક્ષા નુ માપ જાણવુ અનિવાર્ય બને છે. વ્યકિતનાં જુદા જુદા પાસા અથવા ગુણધર્મો અને સામાજિક આર્થિક કક્ષા વચ્ચેનો સંબંધ શોધવામાં ઉપયોગી થઈ શકે તે હેતુંથી પ્રસ્તુત માપ યોજવામા આવ્યા છે.

૨. તમોને ખાત્રી આપવામાં આવે છે. કે તમારો માહિતો સંપૂર્ણ રીતે ખાનગી રહે છે. કોઈ પણ સંજોગામાં એનો અયોગ્ય ઉપયોગ કયાંય નહિ થાય. આથી પૂછેલી માહિતો અંગત હોવા છતાં નિખાલસતાથી પ્રમાણિક અભિપ્રાય આપશો તો સંશોધનની ગુણવત્તમાં વધારો થશે.

૩. તમારા અથવા તમારા પરિચિત કુટુંબના વડા વિષે તેમજ તેમારા કે તમારા ઘરની સુખસગવડો વિશે કેટલીક માહિતો પૂછવામા આવી છે. તે અંગે તમો જે કાંઈ જાણતાં હો તે પ્રમાણે સચોટ અભિપ્રાય આપશો. દરેક બાબતો આગળ કૌંસ ( ) આપેલા છે. જે તે બાબત તે કુટુંબ વડા ને લાગુ પડતા હોય, તે તે દરેક બાબત આગળ કૌંસમા ખરાનો (✓) નિશાની કરો. ન જાણતા હો તો ખાલી રાખો. દરેક બાબત પર વિચારો અને સમજોને ચોકકસ રીતે સાચો માહિતો દર્શાવો.

૪. તમારે જે કાર્ય કરવાનુ છે. તેના સદર્ભમાં કોઈ પ્રશ્ન પૂછવો છે ?

૫. કાર્યમાં સહકાર આપવા બદલ આપનો આભાર.

હવે શરુ કરો.....

તમારા અભિપ્રાય નીચે પૈકી કઈ કઈ બાબતો ઉપર જણાવેલ કુટુબ ના વડા ને લાગુ પેડે છે. ?

(ક) શિક્ષક :

( ) ઘણુ ઊચું શિક્ષણ પામેલાઈ અનુસ્નાતક.
( ) કોલેજ શિક્ષણ પુરુ, સ્નાતક
( ) કોલેજ શિક્ષણ અધૂરુ માધ્યમિક કે ધંધાકિય શિક્ષણ પામેલા.
( ) પ્રાથમિક શિક્ષણ પામેલા
( ) અભણ પરંતુ લખતા વાંચતા આવડતા
( ) અભણ

(ખ) ધંધો/નોકરી :

- ( ) ઉંચાં ઓફિસર/મેનેજરનો હોદ્દો કે ઉદ્યોગના માલિક
- ( ) ડોક્ટર
- ( ) એન્જિનિયર
- ( ) વકીલ
- ( ) પ્રોફેસર
- ( ) રાજકીય નેતા
- ( ) સામાજિક કાર્યકર
- ( ) ભારે મોટો ધંધો, સ્ટોર
- ( ) શિક્ષક , સુપરિન્ટેન્ડન્ટ
- ( ) સામાન્ય ધંધો, દુકાન
- ( ) મુકરદમ, સુપરવાઈઝર
- ( ) કારકુન, હિસાબનીસ, ઓફિસકામ
- ( ) પોતાનું કામ
- ( ) સામાન્ય નોકરી
- ( ) ગુમાસ્તા, પટાવાળાની નોકરી
- ( ) ફેક્ટરીમાં મજૂર કામ, ડ્રાઈવર, કંડક્ટર
- ( ) સામાન્ય ચાલુ મજુરી, સફાઈકામ, બીજાને ત્યા ઘરકામ વગેરે
- ( ) .... અન્ય કોઈ ધંધો/નોકરી હોય તો તે જણાવી નિશાની કરો.

(ગ) સમાજમાં મોભો:

- ( ) ઉચ્ચ, આબરૂદાર કુટુંબ
- ( ) મધ્યમ દરજ્જાનું કુટુંબ
- ( ) તેમને ત્યા હમેશા સલાહ માટે અનેક મુલાકાતીઓ કે મહેમાનો હોય જ
- ( ) લોકો ઉપર સારી છાપ
- ( ) બેંકમાં અસરકારક ખાતેદાર/કંપનીના શેરો/ ફિક્સ ડિપોઝીટો
- ( ) સામાન્ય રીતે થોડાઘણા મુલાકાતી આવે
- ( ) બેંકમાં સામાન્ય રીતે ખાતું ખરું.
- ( ) કોઈની સાથે સારાસારી ઓછી
- ( ) નીચલી કક્ષાનું કુટુંબ
- ( ) ભાગ્યેજ કોઈ મુલાકાતી કે મહેમાન આવે

(ઘ) આજુબાજુનું વાતાવરણ :

( ) લોકોમાં ઉંચી ગણાતી સોસાયટીમાં આગવું, આકર્ષક સ્વતંત્ર
( ) સોસાયટીમાં, ખુલ્લામાં રહેઠાણ
( ) લોકોને ગમે તેવા સારા લતાંમાં રહેઠાણ
( ) સામાન્ય લત્તામાં, વસ્તીમાં રહેવાસ
( ) તદ્દન પછાત વિસ્તારમાં, ચાલીમાં ગીચ વસ્તીમાં રહેવાસ
( )

(ચ) અંગત સ્વભાવ :

( ) ભાવનાશીલ અને મળતાવડા
( ) જનહિતનાં કામોમાં આગળ પડતા
( ) દાન કરે
( ) બીજાને ઉપયોગી અને મદદગાર
( ) કરકસરથી રહેનાર
( ) ઉડાઉ
( ) તદ્દન કંજૂસ
( ) પાર્ટીઓ, સિનેમા, નાટક વગેરે પાછળ ખર્ચ
( ) સામાજિક રીતરિવાજો પાછળ ખર્ચ
( ) સંગીત, કલા સાહિત્ય, રમતગમત પાછળ ખર્ચ
( ) ફક્ત પોતાના ધંધા કે કામ પૂરતુ ખર્ચ
( ) આકર્ષક, છેલ્લી ઢબનો પોષાક પહેરે
( ) રોજિંદો, ચાલુ પહેરવેશ, દેખાવ

(છ) આવક :

( ) મહિને બધી થઈને રૂા. ૩,૦૦૦ થી વધુ આવક
( ) મહિને બધું મળી રૂા. ૧૫૦૦ થી વધારે રૂા.૩,૦૦૦ થી ઓછી
( ) મહિને બધુ થઈને રૂા. ૧૦૦૦ થી વધારે રૂા. ૧૫૦૦ થી ઓછી
( ) મહિને બધુ મળીને રૂા.૭૦૦ થી વધારે રૂા.૧૦૦૦ થી ઓછી
( ) મહિને બધુ મળીને રૂા.૫૦૦ થી વધારે રૂા.૭૦૦ થી ઓછી
( ) મહિને બધુ મળી રૂા. ૫૦૦ થી ઓછી
( ) ભરણપોષણ માટે હમેશા વલખાં

(જ) ઘર અને ઘરની સુખ-સગવડો :

( ) માલિકનો બગીચાવાળો, અગાશીવાળો, આધુનિક ઢબનો સ્વતંત્ર બંગલો.
( ) માલિકીનું રાચરચીલાવાળુ સ્વતંત્ર મકાન
( ) માલિકીનું રહેવા પૂરતું સાથી સાથે ઘર

૪..

( ) હાલની દ્રષ્ટિએ મહિને રૂા.૭૦૦ ઉપરનું ભાડાનું મકાન
( ) હાલની દ્રષ્ટિએ મહિને રૂા.૫૦૦ થી ઉપર અને ૭૦૦ થી ઓછું ભાડાનું મકાન
( ) હાલની દ્રષ્ટિએ મહિને ૪૦૦ થી રૂા.૬૦૦ સુધીના ભાડાનું મકાન
( ) હાલની દ્રષ્ટિએ મહિને ૨૦૦ થી રૂા.૪૦૦ સુધીના ભાડાનું મકાન
( ) હાલની દ્રષ્ટિએ મહિને રૂા.૨૦૦ થી ઓછા ભાડાની રુમ
( ) રહેવાસમાં-સુવા, ખેલવાના, અભ્યાસના, મહેમાનીના તથા બીજી સગવડોના અલગ અલગ ઓરડા, આધુનિક રાચરચીલું વગેરે
( ) બહુ નહિ, પણ જરુરી અલગ અલગ ઓરડા, આધુનિક રાચરચીલું સાથે સુશોભિત મકાન
( ) સામાન્ય પ્રકારનું મકાન
( ) જાજરૂ, ચોકીઓ, રમકડાં, વગેરે માટે અલગ અલગ કબાટ
( ) કપડા, ચોપડીઓ, રમકડા વગેરે માટે અલગ કબાટો
( ) અલગ જમવા માટે ફર્નિચર સાથે ઓરડો
( ) મોટરગાડી
( ) રસોઈ વગેરે માટે ઉંચી જાતના ઈલેક્ટ્રોનિક સાધનો
( ) રેફ્રીજરેટર
( ) ટેલિફોન
( ) ટેઈપ રેકોર્ડર , સંગીતના સાધનો
( ) મોટરસાયકલ, સ્કુટર
( ) ઘરે કામ કરનાર રસોઈઓ અને નોકર
( ) એક કાયમી નોકર
( ) છૂટક, થોડા સમય માટે દરરોજ કામ કરી જનાર નોકર, નોકરાણી
( ) ....અન્ય કંઈ ખાસ હોય તો તે જણાવો.

(ઝ) એકંદરે વ્યક્તિના સામાજિક - આર્થિક મોભા વિષે આપનો શો મત છે.

( ) ઘણો જ ઉંચો
( ) સામાન્ય રીતે સારો
( ) ઠીકઠીક
( ) અસંતોષકારક
( ) સહેજ ઓછો
( ) બહુ જ ઓછો

તમારુ નામ : ________________________ અભ્યાસ/ધંધો: __________

જ્ઞાતિ : ________________________ ભાઈ/બહેન

કુટુંબના વડાનું નામ તથા સરનામું : ________________________

____

____

કુલ ગુણાંક :

સામાજિક-આર્થિક કક્ષા __________

સમ્પર્ક : ડો. અંબુભાઈ એસ. પટેલ
૩૫, નિર્માણ સોસાયટી,
અલકાપુરી, વડોદરા - ૫.
ટેલીફોન નં. ૩૨૫૧૫૩ (૧૯૯૦)